

Nagypéntekről szubjektíven

(Imaóra vázlat)

Az első gondolatok, amik beugranak a nagypéntek szóra, a szenvedés és a halál körül járnak.

Sosem tudtam mit kezdeni egyházunk azon szólásával, hogy a szenvedés értelme, hogy felajánljuk a saját és mások bűneiért. Nem látok ilyet, Uram, a Te életedben. Te, ha szenvedőt láttál, odamentél és meggyógyítottad testét-lelkét. Ha már ilyet nem, vagy csak kis mértékben tudunk, akkor legalább ne öntsük le szent mázzal, vegyük tudomásul, hogy fizikai valónk velejárója a szenvedés és segítsük azokat minden tőlünk telhető módon, akik éppen ezzel küszködnek.

Munkámból kifolyólag naponta találkozom szenvedő emberekkel, családokkal, sajnos gyakran korai halállal is. Az a tapasztalatom, hogy súlyosan fogyatékkal élő gyerekek, fiatalok közelében is olyan nagy szeretetáramlást lehet tapasztalni, ami fényt sugároz minden körülöttük levőre. Az ő életük értelme sem más, mint a mienk: elfogadni magunkat korlátainkkal együtt és harmóniát, mosolyt sugározni környezetünkre. Add, Uram, hogy a mi betegágyunk mellett is az legyen majd az emberek érzése, hogy így is van értelme az életnek, s van tovább, ahol kiteljesedhetünk majd mindannyian, megélve teljes valónkat.

Bódás János: Virágvasárnap

Csak hulljatok virágok, pálmaágak
Csapongjon a piros szárnyú öröm
S higgyétek, hogy Dávid utódja jön
Szabadságszerző győzelmes királynak.

Ő... látja már, hogy messze mint a felleg,
Fekete átok varjúraja vár
És szárnyra kap, s hogy nemsokára már
Káromkodnak, akik most énekelnek

Ő... tudja már, hogy egyedül lesz s hitvány,
Ijedt szívvel fut szét sok tanítvány,
Nem marad bennük se remény, se hit...

S egy szürke fa a borzongó erdőbe,
mintha tudná, hogy kereszt lesz belőle,
meg-megrázza zörgő leveleit...

Így aztán az ideai nagypénteken sem a szenvedés-halál foglalkoztat igazán, hanem az, hogy milyen döntések születtek Benned és körülötted. A mi napjaink, sőt perceink során is döntéseket kell hoznunk. S bár kicsik, messziről nézve jelentéktelenek – levelet írjak-e vagy bonyolultabb ebédet főzök a családnak stb. – mégis csak ilyenekből tevődik össze az életünk. Aztán persze vannak fordulópontok is, amikor komolyabb, megimádkozott döntéseket kell(ene) hoznunk. Vizsgálom a 2000 évvel ezelőtti események szereplőit, hogyan is alakult ki bennük egy-egy elhatározás és mit tanulhatok én ma belőle?

Tanítványok

Ahányan, annyi félék. De talán egyként igaz rájuk, hogy zavarodottak, félnek. Kezd végképp meghalni az a reményük, hogy valami dicsőséges, nagyszerű – és számukra is sikeres – dolog fog kisülni ebből az egész vállalkozásból. Mit is akarhat ez a Jézus? Olyan dolgokat tett és olyan meggyőző erővel szónokolt, hogy nem gondolhattak másra, mint hogy minimum valami erőteljes prófétával van dolguk, talán még az is lehet, hogy a Messiással. És bizonyára érezték azt a szeretet-kisugárzást is, ami a teljes harmóniával rendelkező emberek sajátja, s amelynek a leggaládabb ember is nehezen tud ellenállni. Milyen jó is volt a tanítványának lenni, amikor emberek százai keresték, amikor csodáit látva döbrent örömmel szemlélhették. Szeretnének vele most is kitartani. Azért mert hátha az utolsó percben mégis fordul a kocka? Barátságból? Szánalomból? De az életösztön győz: elalszanak, majd a veszély közeledtével világgá szaladnak.

Istenem! Állítólag 365-ször szerepel a teljes Bibliában a „Ne félj!”. Mégis tele vagyunk aggódással a jelenünket és a jövőnket illetően. Pedig aki fél, az nem szabad ember. Az a félelmének a rabja. Nem tudom, elszaladtam volna-e mellőled a Getszemániban, sosem voltam közvetlen életveszélyben. De semmiképpen sem szeretnék a félelmeim rabja lenni. A most következő csendben juttasd eszünkbe aggódásainkat, s mi megkíséreljük letenni lábaidhoz, rád bízva a márt és a holnapot.

Zene: Bach a-moll versenymű 2. tétel (3,31 p)

Júdás

Ő a nagy csalódó. Az egyik tanulmány megírta, hogy ő volt az egyetlen a tizenkettőből, aki nem volt sem testvére, sem régi barátja egyikőjüknek sem. Lehet, hogy kicsit magányos is volt a Tizenkettőn belül. Meg aztán okosabb is volt az egyszerű halászoknál. Talán kicsit ki is nézték maguk közül. Lehet, hogy ezért bízott talán ő a legjobban a csodában, hogy Izrael végre újra szabad lesz. Ezért maradt velük kitartóan. Árulásának okát csak találgathatjuk. Elkeseredett és a bosszú hajtotta? A pénzvág, hogy legalább valami haszon maradjon ebből a három évből? Vagy csak ki akarta ugrasztani a nyulat a bokorból: most mutasd meg, Jézus, mit tudsz? Egy viszont biztos. Nem hitt abban, hogy van megbocsátás, hogy a megbánt bűnök tavában az Isten sem horgászik, hogy ő nem hánytorgatja fel a letett rossz döntéseinket, tetteinket.

Uram, nagyon bízok benne, hogy nem árullak el sem naponta, sem az egész életemmel. De ez a megbocsátás ügy nagyon nehéz. Néha ellened is zúgolódunk, hogy miért pont ilyen akadályokat raktál az utunkba. Aztán nagyon tud bosszantani a saját ostobaságunk is. És bizony másoknak sem könnyű elfelejteni, hogy betartottak nekünk.

Gondoljunk most azokra, akikre haragszunk, neheztelünk, s fogalmazzuk meg a csendben, hogy mit fogunk tenni a békülésért, hogy megköötöttségek nélkül várhassuk feltámadásod ünnepét.

Péter

A lelkes csapatvezér. Aki mindig ott van, ha történik valami. Öntudatos, kíváncsi és törekvő. Mindent ki akar facsarni ebből a lehetőségből, akármilyen legyen is az. Számít Jézusra és Jézus számíthat rá. Legalábbis egy darabig. Mit számít ha letagadja, hogy ismeri? Nem attól függ a szeretete. Mikor kell vállalni a tanítványságot nyíltan és mikor a tetteket? Vagy ez elválaszthatatlan? Annak idején Japánban úgy lehetett csak partra szállni, hogy ha megtapostad a keresztet. Megtettem volna? Hiszen az csak egy darab tárgy! Péternek, a felnőtt férfinak a bánatkönnyei, majd később a háromszori szeretet-megvallása helyrebillenti a kapcsolatot Jézussal.

Tudok-e bánkódni a vétkeimen, mulasztásaimon? Vagy megmagyarázom, hogy a világ fiaimhoz képest azért sokkal klasszabb ember vagyok, meg hogy miért pont nekem kellett volna ott valamit cselekednem? Vegyük most számba mulasztásainkat, s készítsünk tervet a felszámolásukra!

Túrmezei Erzsébet: Meddig?

Uram, tenéked sok a Pétered.
Sokak a nagycsütörtök éjszakáid,
S olyan kevés a csendes Jánosod,
Aki nem ígér, nem fogadkozik,
De elkísér egész a Golgotáig.

Mert olyan könnyű azt kimondani
Egy izzó percben: meghalok veled,
De annyi minden visszahúzna még,
Ha ránk borul a szörnyű éjszaka,
Ha megérint a fagyos lehelet.

Talán csak egy kisgyermek mosolya,
Vagy a hitves könnyfátyolos szeme
Susognak a szélben ringó habok,
A halászbárka, otthonképe hív
Ó, legalább búcsúzni kellene.

Hamu alól az életöszton is felparázslík,
Ó, ilyen hirtelen?
Egy percre olyan szép lesz a világ
Átölel minden színe, illata
S már el is hangzott a: nem ismerem.

Uram, tenéked sok a Pétered.
Sokak a nagycsütörtök éjszakáid.
Hadd lehessék én csendes Jánosod,
Aki nem ígér, nem fogadkozik,
De hű marad egész a Golgotáig.

Pilátus

Ő a mindenkinek megfelelni akaró. Van még lelkiismerete, amely megszólal, van felelősége, aki még realisabban látja a világot, mégis elbukik. Módja lenne megakadályozni Jézus halálát – legalábbis az illetén jellegű kivégzését, de nem teszi. A „nem vagy a császár barátja” fenyegetés megteszi hatását. Aki ugyanis nem a császár barátja, az könnyen odaát találhatja magát, a császár nem szereti a nem teljesen lojális alattvalókat. A „mosom kezeimet” stílus sajnos minket is gyakran jellemez. Gyurka bácsi annak idején azt mondta, hogy ha tömegestől kiültek volna az emberek a zsidókat deportáló vonat elé, talán megakadályozhatták volna századunk e borzalmát. Azóta töprengnek, hogy lett volna-e erőm családotól odatelepedni. Valószínűleg nem. Nem én csinálom a gonoszsgot, tehát nem múlik rajtam. Biztos ez?

Mennyire vagyok bátor erőszakkal fenyegető helyzetekben? Ki tudok-e állni az éppen bántalmazott mellett szóban és tettben?

Zene: Telemann: La Bizarre (2,29 p)

Mária és Mária Magdolna

Azt mondják, a nők empatikusabbak. Én nem hiszem, csak talán bátrabban kimutatják az érzelmeiket. Az édesanya és a megszabadított „rossz lány” mindvégig kitar Jézus mellett. Nem tudnak segíteni rajta, de jelen vannak és ez az együtt érző, együtt szenvedő jelenlét a legfontosabb most.

Én is átéltem már, hogy a gyerekem szenved, és tehetetlen vagyok. Ez az anyaság talán legnagyobb terhe. Mária nagy példa számomra. Fia halála után nem törik össze, hanem viszi tovább, nagy lelkierővel a gyereke által megkezdett jót. Anyaként szereti Jézus barátait is. Nem erőlteti magát rájuk, de ott van, mint egy lépőcsőkorlát, hogy ha szükséges, belékapaszkodhassanak.

Én kiknek a számára kell elérhető legyek minden percben? Hol van szükség együtt érő jelenlétemre?

Szép Ernő: Jézus Krisztus

Emberek istene,
Istenek embere,
Te lehajtott fejú,
Megszegzett kezű,
Lecsukódott szemű,
Te megfagyott ajkú,
Te kihasadt szívű,
Te örökre vérző,
Útszél elhagyottja,
Mezítelen testű,
Hófehér szemérmes,
Tavasszal lombtalan,
Nyáron napon égő,
Te ősszel megázó,
Te télen megfázó,
Szélben takaratlan,
Viharban búvatlan.
Te nappal életlen,
Éjszaka fekvetlen.
Özvegyek karója,
Leülő koldúsnak
Támasztó párnája,
Minden úttalannak
Útmutató fája.

Gyermekek rokona,
Véneknek pajtása,
Vándoroknak botja,
Bohóknak tútora,
Pásztorok vezére,
Juhok gyapjújából
Tövist válogató
Szamár hosszú hátát
Végig simogató.

Jajnak trombitája,
Sóhajnak vonója,
Némának ekhója,
Könnyeknek kendője,
Éhes vendéglője,
Bénának fürdője,
Esettnak mentője,
Vakoknak gyertyája,
Poklosok barátja,
Halálnak doktora,
Mindenki testvére,
Egyetlen magános.
Te másról beszélő,
Te tengerre lépő,
Te egekre néző.
A kínoknak grófja,
Herczegek hercege,
Királyok királya,
Szegények szegénye,
Harmincz ezüstöt érő,
Harminczhárom éves.

Te felhőbe szálló,
Te mennyekben járó,
Tejúton sétáló,
Fényességben álló,
Szivárványra dülő,
Te angyalt tanító,
Te bárányt vezető,
Galambnak gazdája,
Kelet majorosa,
Nyugat bíborosa,
Csillagok csillaga,
Örök trónörökös,
Örökös boldogság.

Veronika

A kicsi a szép, mondják a környezetért felelős, egyszerű, de tartalmas életre vágyó emberek. Veronika tette azért csodálatos, mert bár nem nagy dolog egy vérző, izzadó embernek egy kendőt nyújtani, de ott, abban a pillanatban ez mást jelentett. Közösségvállalást az elnyomottal, csöppnyi, de látható ellenállást a hatalommal szemben. S persze ami a legfontosabb: részvételtjes szeretetet. Nem tudom, Veronika ismerte-e előzőleg Jézust. Ez talán nem is fontos. Ott már nem a csodatevő próféta vitte a keresztet, hanem egy kiszolgáltatott férfi, akinek ez a kicsi segítség is jól eshetett.

Add Uram, hogy észrevehessük azokat az alkalmakat, amikor egy mosoly, egy simogatás, egy kis odafigyelés új reményt adhat a nehéz helyzetben levőknek!

Jobb lator és bal lator

Az élet utolsó perceiben két döntés születik. Egy jó és egy rossz. Bár senki nem állítja, hogy a káromló lator pokolra jutna. De az biztos, hogy a bűnét beismerő és nyilvánosan megvalló ember megtisztul. Az már csak a ráadás, hogy felismeri Jézusban azt, akit még a tanítványok sem igazán, a valamilyen más fajta Országgal rendelkező Urat.

Előttünk is naponta döntési lehetőségek tömege áll. Kell, hogy legyen egy biztos alapunk, aminek alapján kis és nagyobb elhatározásainkat megvalósítjuk. Jézus élete és szavai, a KIO ismerete, a testvérek bölcsessége és mindenekelőtt Atyánk lábainál eltöltött figyelő ima-percek segíthetnek ebben.

Mennyi éber percem van az imádságra? Él-e még közösségünkben az egymás életéért és döntéseikért való közösségi felelősség?

Zene: Vivaldi D dúr fuvolaverseny – részlet (2,51 p)

Jézus

*Uram! Fájt a fejed, a hátad, kín volt minden lépés. Nehéz volt a szíved, elhagyott, elkeseredett lehettél. És mégis csináltad tovább! Mentél az úton, így is, hogy a történelem legigazságtalanabb ítéletét hordoztad. Köszönöm neked, hogy megmutattad, hogy ezt is lehet. Nem intettél angyaloknak, nem emelkedtél fel a magasba, Lelked erejével nem röpitetted hanyatt a katonákat. Ha ezt tetted volna, most azt mondanám, könnyű volt neked, bármikor kiléphettél a nehézből. De nem tettél semmi olyat, ami megkönnyítette volna egy kicsit is keresztutadat. Így aztán én sem, mi sem mondhatjuk, hogy a ránk szabott út meghaladja az erőnket. Illetve, lehet, hogy az emberi képességeinket meghaladná, de ígéreted, a „**Veletek vagyok minden nap!**” erejében számunkra is minden lehetséges. Köszönjük, Uram!*

*Baja Mihály: **Húsvéti ének***

Feltámadott az Úr biztonnyal!
Oh égi hit, oh szent valóság!
Mely értünk hordta a keresztet,
Nem halt a sírba annyi jóság.

Feltámadott az Úr biztonnyal!
Mert szeretet volt szíve-lelke;
A szeretet: maga az Isten!
Megölni Istent hogy lehetne?

Feltámadott az Úr biztonnyal!
Ez üdvösségünk büszke vára.
Rontsátok el tornyát, azontúl
Vitézségteknek nincsen ára.

Feltámadott az Úr biztonnyal!
Ezt hirdetem egész hitemmel
S tudom, ha napvilágom elvész:
Reám tekint az Istenember.

Feltámadott az Úr biztonnyal!
Oh, ha mindez csak mese, álom,
Mind hasztalan ha prédikáljuk
Nagy hatalmunk a halálon.

Feltámadott az Úr biztonnyal!
Erős hittel hiszem ez egyet:
S azoknak, kik keresztre vonták,
Örökségül hagyá a mennyet

Körima

Képmeditáció

Közös énektanulás: Jézus Te égi szép

[Kószeginé Melinda, Pécs, 2015. április 2.]